

Integraal Accommodatiebeleid

Nota van Toelichting (per deelprogramma)

Inhoud

<u>Inhoud</u>	2
<u>Inleiding</u>	4
<u>1. Voorstel zwembaden</u>	5
<u>1.1. Beslispunten</u>	6
<u>1.2. Kern van het voorstel</u>	8
<u>1.3. Financiële vertaling voorstel</u>	8
<u>1.3.1. Structurele bezuiniging vanaf 2016</u>	8
<u>1.3.2. Gefaseerde opbouw bezuiniging</u>	9
<u>1.3.3. Incidentele kosten</u>	11
<u>1.4. Planning</u>	11
<u>1.5. Particulier initiatief krijgt een kans</u>	12
<u>1.1. Alternatieven</u>	12
<u>1.1.1. Eén doelgroepenbad in Wieringerwerf (alternatief 2)</u>	13
<u>1.1.2. Bezuiniging</u>	15
<u>1.1. Effect van alternatief voorstel op de begroting</u>	16
<u>2. Voorstel Sporthallen</u>	17
<u>2.1. Beslispunten</u>	17
<u>2.2. Kern van het voorstel</u>	19
<u>2.3. Financiële vertaling voorstel</u>	19
<u>3. Voorstel buitensport</u>	20
<u>3.1. Beslispunten</u>	21
<u>3.2. Kern van het voorstel</u>	22
<u>3.3. Uitkomsten 0-meting</u>	23
<u>3.4. Alternatief: alleen incidenteel een budget beschikbaar stellen voor 2016</u>	24
<u>3.4.1. Juridische haalbaarheid</u>	25
<u>3.4.2. Risico's</u>	26
<u>3.4.3. Effect van alternatief voorstel op de begroting</u>	27
<u>4. Voorstel gymzalen</u>	28
<u>4.1. Beslispunten</u>	29
<u>4.2. Kern van het voorstel</u>	29
<u>4.3. Financiële vertaling voorstel</u>	30

4.4. Alternatieven	30
4.1. Effect van alternatief voorstel op de begroting	31
4.2. Risico's	32
5. Voorstel Welzijnsaccommodaties	33
5.1. Beslispunten	35
5.2. Kern van het voorstel	36
5.3. Financiële vertaling voorstel	36
5.4. Alternatieven	37
5.5. Effect van alternatief voorstel op de begroting	38
6. Voorstel Overige accommodaties	39
6.1. Beslispunten	40
7. Effect van alle alternatieven op begroting	41
8. Weerstandsvermogen	42
Bijlage: deelnota	43

Inleiding

De nota Integraal Accommodatiebeleid *‘Groei naar eigen verantwoordelijkheid binnen de grenzen van Hollands Kroon’* geeft een samenvatting van de uitwerking per deelprogramma. Wij hebben deze samenvatting gemaakt om makkelijker inzicht te kunnen krijgen in wat we gaan doen.

In deze Nota van Toelichtingen wordt per deelprogramma uitgewerkt hoe we tot de beslispunten zijn gekomen. Vertrekpunt in de gepresenteerde uitwerking van de deelprogramma’s zijn de ambitie en kaderstelling zoals verwoord in de nota Integraal Accommodatiebeleid.

In deze nota benoemen we, naast de beslispunten, ook alternatieven voor de verschillende deelprogramma’s. De uitwerking van de deelprogramma’s is gedaan op basis van de volgende aspecten:

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie
- Voldoende capaciteit
- Spreading en bereikbaarheid

Alleen in het deelprogramma sporthallen maken we deze beschouwing niet. In het deelprogramma geven we een stand van zaken per augustus 2015.

In de volgende hoofdstukken nu de uitwerking en beslispunten van de deelprogramma’s:

1. Zwembaden
2. Sporthallen
3. Buitensport
4. Gymzalen
5. Welzijnsaccommodaties
6. Overige accommodaties.

Specifiek voor de uitwerking van de beslispunten over de zwembaden is nog een extra verdieping gemaakt in een Nota Binnenbaden: *‘Het toekomstbeeld komt boven drijven’*. Deze nota is als bijlage bij deze Nota van Toelichtingen gevoegd.

In hoofdstuk 7 geven we nog een financiële samenvatting van de effecten op de begroting als gekozen wordt om beslispunten niet over te nemen en in plaats daarvan de alternatieven als uit te werken richting vast te stellen. Tenslotte behandelen we in hoofdstuk 8 nog kort de effecten van het accommodatiebeleid op het weerstandsvermogen.

Voorstel zwembaden

In de nota 'Sprong in het Diepe' hebben we een beschouwing gemaakt op het binnenzwemwater in Hollands Kroon. In de Kadernota accommodatiebeleid is vastgesteld dat instandhouding van zwembaden geen gemeentelijke verantwoordelijkheid meer is. In de Uitvoeringsplannen is geconcludeerd dat instandhouding van zwembaden niet zonder gemeentelijke bijdrage lukt. We hebben verzelfstandigingsvarianten beschouwd en op basis hiervan is geconcludeerd om de gemeentelijke baden vooralsnog open te houden en de bedrijfsvoering aan te passen op basis van interne verzelfstandiging.

Verdergaande verzelfstandiging en overdracht van Den Kriek is wel verkend. Echter, zowel door Stichting Zwembad Anna Paulowna, als ook door vereniging Oude Veer is gesteld dat overdracht van het zwembad alleen bespreekbaar is als de gemeente de subsidie handhaaft. Daarbij wordt door partijen gesteld dat het bad nog een levensduur heeft tot en met 2021 en dat daarna grootschalige renovatie aan de orde is.

Naast de opdracht om te komen tot verzelfstandiging is gesteld dat in 2015 een besluit genomen moet worden over het al dan niet open houden van de zwembaden. We concludeerden op basis van landelijk gebruikte normeringen dat Hollands Kroon te veel zwemwater heeft om dit gezond te kunnen exploiteren. De exploitaties van de zwembaden staan onder druk. De verwachting is dat deze druk verder toeneemt.

In de nota 'Het toekomstbeeld komt boven drijven' (bij deze integrale nota gevoegd) bepalen we koers voor het aanbod van publieke zwembaden in Hollands Kroon. Een eenduidig antwoord en eenduidige visie op wat verstandig is voor wat betreft het aanbod van zwembaden in Hollands Kroon, is niet te geven. We hebben een aantal scenario's beschouwd:

- We laten alles bij het oude
- We gaan één of meerdere baden sluiten
- We gaan 'oud' uitruilen voor nieuwbouw

Voor alle scenario's is iets te zeggen. We vinden sport en kennismaking met water belangrijk: elke inwoner van Hollands Kroon moet kunnen sporten en in staat worden gesteld om te leren zwemmen. Maar er moet ook bezuinigd en bespaard worden. Wij hebben gesteld dat het in de weging van de scenario's draait om het vinden van een goede balans tussen de volgende aspecten:

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie
- Voldoende capaciteit
- Spreiding en bereikbaarheid

Met dit voorstel denken we een goede balans te hebben tussen financieel en maatschappelijk rendement. In de uitwerking van het voorstel hebben we inzichtelijk gemaakt wat de (financiële) gevolgen en welke bezuiniging maximaal behaald kan worden. Daarbij zijn ook drie alternatieven benoemd.

Proces

Om een goed beeld te kunnen vormen van de toekomst van zwembaden in Hollands Kroon zijn we in gesprek geweest met onze eigen managers, met zwemvereniging Oude Veer en met een aantal experts (Sportservice Langedijk, Sportfondsen en Optisport). Laatst genoemde heeft ook nog een adviesrapport uitgebracht. Met zwemvereniging Oude Veer hebben we ook nog een werkbezoek gebracht aan Alblasserdam, om hier een presentatie te krijgen van het concept '2521 Gewoon Zwemmen'. We hebben ook het zwembad in Alblasserdam bekeken. Daarnaast hebben we literatuurstudie gedaan en landelijk voorbeelden geraadpleegd.

Beslispunten

Op basis van de beschouwing in de nota 'Sprong in het Diepe' en de weging van alle scenario's op de aspecten duurzame en toekomstbestendige exploitatie, voldoende capaciteit en spreiding en bereikbaarheid stellen wij het volgende voor:

1. Op basis van de jaarcijfers 2014 en de begrotingscijfers 2015, in 2016 een bedrag van € 123.966,-- structureel inboeken als bezuiniging op de zwembaden.
2. In Wieringerwerf zwembad De Terp in 2020 te sluiten en in plaats daarvan een nieuw doelgroepenbad bouwen en hiervoor maximaal € 2.904.000,-- beschikbaar stellen voor de investering en jaarlijks maximaal € 42.000,-- voor de exploitatie.
3. Een marktconsultatie doen om een partij te zoeken die het doelgroepenbad wil beheren en exploiteren binnen gestelde financiële kaders.
4. Onderzoek doen naar de realisatie van een wedstrijdbad in het verzorgingsgebied van zwem- en waterpolovereniging Oude Veer per 2021 en hiervoor maximaal € 5.445.000,-- beschikbaar stellen voor de investering en jaarlijks maximaal € 62.000,-- voor de exploitatie.
5. De huidige subsidie aan zwembad Den Kriek afbouwen vanaf 2017 als een nieuwe wedstrijdbad niet haalbaar blijkt.
6. Per 1 juli 2016 zwembad De Venne sluiten en met ingang van 2017 een extra structurele bezuiniging van € 158.624,-- inboeken.
7. Hiervoor incidenteel € 1.252.026,-- beschikbaar stellen voor afboeken van kapitaallasten, uitkeringen voor personeel en sloop van het bad.
8. Zwembad De Wirg nog tot en met 2020 in stand houden op basis van calamiteitenonderhoud, zolang het exploitatietekort stabiel blijft.
9. Met ingang van 2021 een extra bezuiniging van € 56.630,-- inboeken.

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie

Uit onderzoek blijkt dat beïnvloeding van de bedrijfsvoering van de huidige zwembaden nog marginaal effect heeft op de exploitatie. We stellen deze in 2016 nog met € 123.966,-- bij, maar daarmee is de bedrijfsvoering maximaal bijgesteld. Een duurzame en toekomstbestendige exploitatie wordt bereikt door een goede positionering in het verzorgingsgebied en het toepassen van nieuwe technieken en het bijstellen van de capaciteit.

Bij de positionering houden we ook rekening met het aanbod van publieke baden in omliggende gemeenten. Conclusie in alle scenario's is dat een voorziening in Wieringerwerf gewenst is. Er kan nog onderzocht worden of het bestaande bad gerenoveerd kan worden, maar wij denken dat met een nieuw bad de grootste stap in verduurzaming gezet wordt.

- Voldoende capaciteit

Uitgaande van normeringen en afgezet tegen een bevolkingsaantal van 48.000 inwoners, volstaat het om één zwembad in Hollands Kroon in stand te houden. Dat zou, met het oog op verzorgingsgebied en spreiding van publieke baden in de Kop van Noord-Holland, een doelgroepenbad met een maximale capaciteit van 30.000 inwoners in de regio Wieringerwerf moeten zijn.

Conclusie is dan: zwembaden De Venne, De Wirg en Den Kriek kunnen sluiten. We gaan daar ook gefaseerd naartoe werken. Omdat we ook moeten bezuinigen, en dit niet meer kan in de huidige exploitaties van de baden, moeten we ook op korte termijn pijnlijke maatregelen treffen. We stellen voor om per 1 juli 2016 zwembad De Venne te sluiten. Het bad is te groot voor het verzorgingsgebied en ligt te geïsoleerd om te verwachten dat bezoekersaantallen in de toekomst verder aantrekken. De demografische voorspellingen en de verdeling van woningbouwontwikkeling in onze regio werken niet mee aan een positieve kanteling van dit perspectief.

- Spreiding en bereikbaarheid

Hollands Kroon kent geen verstedelijkt gebied waar een concentratie van inwoners is. Een keuze voor de positionering met het oog op spreiding en bereikbaarheid voor iedere inwoner van Hollands Kroon is dan ook lastig. Er zijn geen kaders gesteld over welke reisafstanden daarbij acceptabel zijn. Op basis van een visie dat publieke zwembaden op een redelijke afstand liggen, circa 20 kilometer vanaf woon- of verblijfplek, komen we ook uit op een (doelgroepen)bad in Wieringerwerf. Rekening houdend met de zwembaden in omliggende gemeenten, voldoen we daarmee aan het aspect spreiding en bereikbaarheid.

Echter, we gaan daarmee voorbij aan het verenigingszwemmen. In algemene termen kan geconcludeerd worden dat zwemmers, gezien de landelijke dichtheid van zwembaden, gewend zijn om te reizen. Meer dan bijvoorbeeld voetballers, die gewend zijn dat in de eigen kern, of anders binnen een korter bereik een club te vinden is. Maar we vinden het een onderzoek waard om te bezien of zwem- en waterpolovereniging Oude Veer gefaciliteerd kan worden.

Het Beleidsplan 'Stip op de Horizon' van Oude Veer en het '10 jaren plan' van Stichting Zwembad Anna Paulowna zijn bij deze nota gevoegd. Op basis hiervan stellen we voor om een haalbaarheidsstudie doen naar een nieuw wedstrijdabad voor de vereniging, met 478 leden. De vereniging ziet kansen om voor haar leden een nieuw zwembad te exploiteren. Het zwembad moet gerealiseerd worden in het huidige verzorgingsgebied van de vereniging. In een eventuele verhuizing naar de kern Anna Paulowna ziet de vereniging daarbij wel toekomst.

De kern groeit nog licht en is bovendien relatief goed bereikbaar met openbaar vervoer, waardoor de vereniging voor meer (wedstrijd)zwemmers bereikbaar wordt. Bij het haalbaarheidsonderzoek hoort dan wel een financieel kader en vraagt van de vereniging (en de Stichting) om een herbezinning op de bedrijfsvoering en het inkomstenmodel (contributie en tarieven). Als het bad binnen de genoemde budgettaire kaders haalbaar blijkt, dan draagt dat bij aan de bereikbaarheid van het totale zwembadaanbod in Hollands Kroon. Ter uitwerking van de verzelfstandigingsopdracht ligt het dan in de lijn om het bad over te dragen aan de stichting en of vereniging.

Als een nieuw wedstrijdbad niet haalbaar blijkt, dan zullen we de subsidie met Stichting Zwembad Anna Paulowna voor het huidige bad afbouwen. Het is dan aan de vereniging en stichting om af te wegen of men na afbouw op eigen kracht verder gaat. Het beeld nu is dat het bad dan sluit.

Kern van het voorstel

We hebben er dus voor gekozen om 'oud' uit te ruilen voor nieuwbouw. We realiseren een doelgroepenbad in Wieringerwerf en geven de realisatie van een verenigingsbad voor Oude Veer een kans. Voordat we daartoe overgaan, moet duidelijk worden of realisatie binnen de gestelde financiële kaders haalbaar blijkt. Is dat niet het geval, dan bouwen we de subsidie aan Den Kriek af en stoten we dat bad met ingang van 2021 ook af. In de afweging om een of meerdere baden te sluiten, kiezen we dus voor sluiting van zwembad De Venne in 2016 en sluiting van de zwembad De Wirg in 2021.

Toewerkend naar 2021 word hiermee een bezuiniging van **€ 432.981,--** gehaald. Ten opzicht van de oorspronkelijke taakstelling van € 200.000,-- (hoofdstuk 1.1.) halen we vanaf 2017 een extra bezuiniging van € 176.351,--. In 2020 loopt die nog iets verder op.

Financiële vertaling voorstel

1.1.1. Structurele bezuiniging vanaf 2016

Na het beëindigen van het contract met Optisport is in 2015 al een bedrag van € 93.761,-- ingeboekt op de taakstelling accommodatiebeleid. In de begroting 2015 wordt nog rekening gehouden met een exploitatietekort in de vier zwembaden van totaal € 725.805,--. Ook doen we vanuit de exploitatie nog een jaarlijkse toevoeging van € 78.610,--. In totaal hebben we in de begroting 2015 voor € 804.415,-- aan lasten voor de zwembaden. We boeken met ingang van 2016 nog een extra besparing in van € 123.966,-- in de bedrijfsvoering van de zwembaden. We stellen de begroting 2016 bij op basis van de jaarrekening 2014 van de zwembaden. Daarmee nemen we een risico, want we knijpen de exploitatie van de baden maximaal uit. Wellicht blijkt op korte termijn dat de exploitaties een ander verloop krijgen en dan stellen we de begroting 2016 bij. Op 1 juli 2016 sluiten we zwembad De Venne. De bezuiniging die daarmee behaald wordt, boeken we met ingang van 2017 structureel in de begroting.

In 2017 ontstaat het volgende beeld bij gelijkblijvende resultaten in de zwembaden:

In begroting 2017	
Exploitatielasten Den Kriek	€ 174.795
Resultaat de Wirg	€ 98.990
Resultaat de Terp	€ 169.432
Reservering groot onderhoud	€ 78.610
Totaal	€ 521.827

1.1.2. Gefaseerde opbouw bezuiniging

Voor het realiseren en exploiteren van de nieuwbouw is € 465.197,-- nodig¹.

	<i>Doelgroepenbad Wieringerwerf</i>	<i>Wedstrijdbad Anna Paulowna</i>
Afmeting	doelgroepenbad 10 x 20	wedstrijdbad 15,4 x 25
Oppervlakte	200	385
Verzorgingsgebied	30.000	40.000
Kosten	€ 2.904.000	€ 5.445.000
Lasten financiering gemeente	€ 125.634	€ 235.563
(40 jaar, 3% annuïteiten)		
Exploitatielasten (vertrekpunt)	€ 42.000	€ 62.000
Schatting jaarlijkse lasten	€ 167.634	€ 297.563

Ten opzichte van het budget dat in 2014 in de begroting stond, leidt het voorstel tot een totale bezuiniging van **€ 432.981,--**. Maar dat behalen we gefaseerd. Zwembaden De Wirg en Den Kriek en De Terp blijven nog tot 2021 open.

Die exploitatielasten houden we tot en met 2020. Tot die tijd gaan we ook niet besparen op het onderhoudsbudget. Ook calamiteitenonderhoud kan geld kosten.

¹ www.sportconcepten.nl leidraad voor verschillende basismodellen

De bezuiniging kan als volgt gefaseerd worden geboekt:

Jaar			Bezuiniging
2015	Beëindiging contract Optisport		€ 93.761,--
2016	Aanpassen begroting 2016 op basis van jaarrekening 2014		€ 123.966,--
2017	Afstoten de Venne		€ 158.624,--
2021	Afstoten Den Kriek, de Wirg en de Terp en vervallen onderhoudsbudget	€ 521.827,--	
	Openstelling nieuwbouw	€ 465.197,--	
	Sub totaal		€ 56.630,--
Totale structurele bezuiniging			€ 432.981,--

1.1.3. Incidentele kosten

Door zwembad De Venne met ingang van 1 juli 2016 te sluiten, ontstaan de volgende incidentele lasten.

Uitkering personeel de Venne	€ 962.440,-- ²
Afboeken boekwaarde de Venne (niveau 2016)	€ 262.184,--
Sloop de Venne (schatting)	€ 30.000,--
Totaal:	€ 1.254.624,--

Met ingang van 2021 moeten we nog een keer eenmalig kosten maken, als de nieuwe baden in gebruik genomen worden en ook zwembaden De Terp, De Wirg en Den Kriek gesloopt worden. Het is nu nog niet in te schatten welke personele consequenties dit heeft. Dat is ook afhankelijk van het haalbaarheidsonderzoek naar de exploitatie van de nieuwe baden en de formatiebehoefte die hierin nodig is.

Een voorlopige inschatting

Uitkering personeel de Wirg	€ 926.831,--
Afboeken boekwaarde de Terp	€ 78.994,--
Sloop de Terp	€ 30.000,--
Sloop Den Kriek	€ 30.000,--
Sloop de Wirg	€ 30.000,--
Totaal	€ 1.095.825,--

Een dekkingsvoorstel leveren we aan op het moment dat maatregelen moeten volgen. Tussen nu en vijf jaar kan er nog veel gebeuren (natuurlijk verloop, tussentijds afboeken boekwaarde, overname door particulier initiatief, et cetera).

Planning

In het voorstel gaan we uit van ingebruikname van de nieuwe baden in 2021. Voordat we (of andere partijen) daadwerkelijk nieuw gaan bouwen, gaan we eerst de markt een verkenning laten doen van de exploitatie van het doelgroepenbad. Tegelijkertijd gaan we met Stichting Zwembad Anna Paulowna en Zwem- en waterpolovereniging Oude Veer een haalbaarheidsstudie doen voor het wedstrijdbad. Wij komen dan tot de volgende planning:

- 2015-2016 : haalbaarheidsstudie exploitatie en partijen zoeken
- 2016 : sloop de Venne
- 2017 : besluitvorming over haalbaarheid
- 2018 : procedures
- 2019 : bouw
- 2020 : ingebruikname nieuwe baden

² Ontslagdatum 1 januari 2017

Particulier initiatief krijgt een kans

Uiteraard is sluiting van het zwembad op Wieringen een gevoelige keuze. Alvorens we over gaan tot sloop van het bad geven we particuliere initiatieven die zich aandienen voor behoud van het bad een kans. Maar het kader daarvoor is wel dat de gemeente er geen uitgaven meer aan doet.

Impressie zwembad De Venne

1.1. Alternatieven

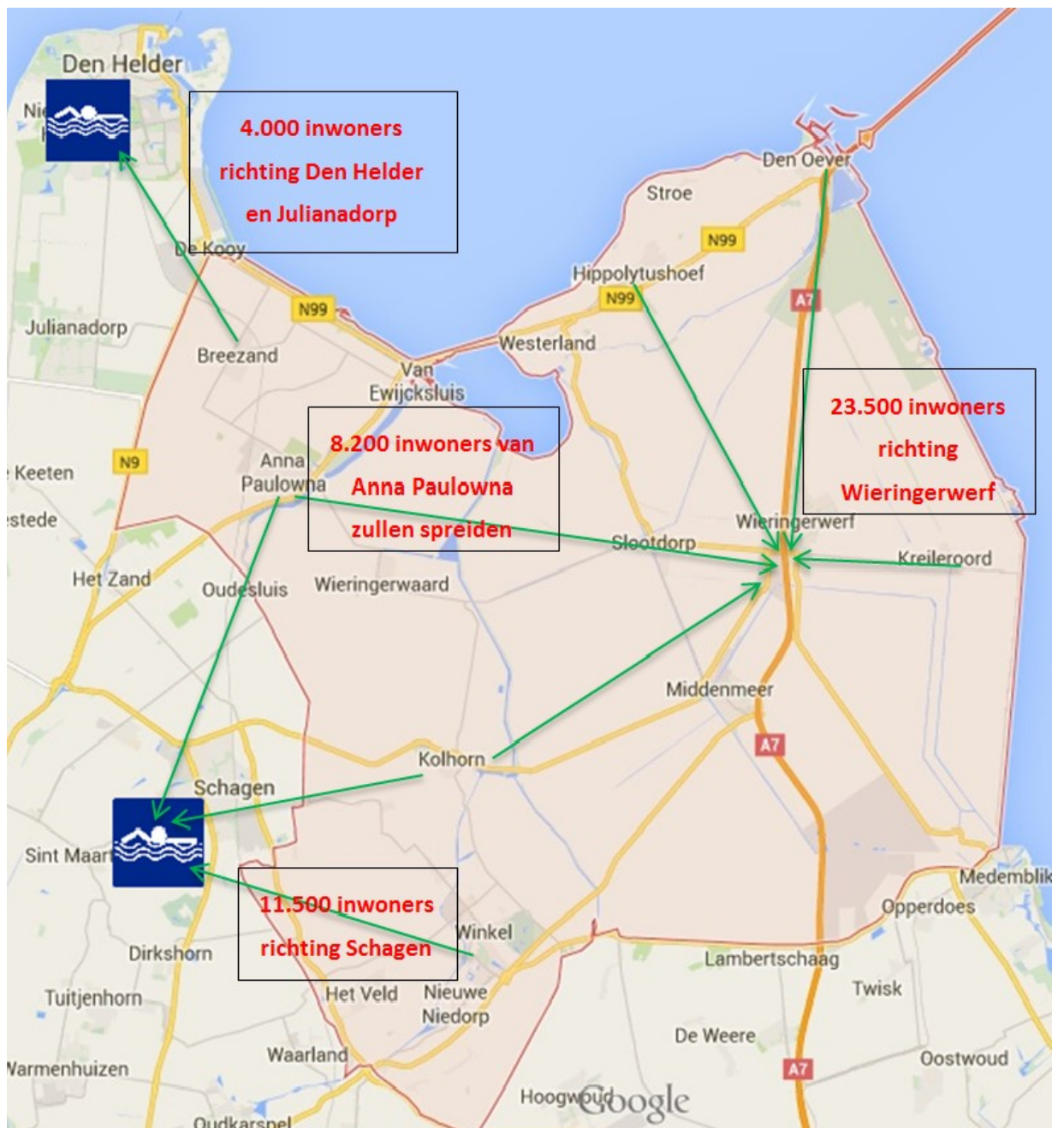
Op basis van een andere weging van de aspecten duurzame en toekomstbestendige exploitatie, voldoende capaciteit en spreiding en bereikbaarheid, zien wij nog drie alternatieven. In die alternatieven zit nog de keuze om deze versneld uit te voeren (eerder sluiten van zwembaden), of dezelfde fasering als het voorstel te hanteren. De mate van fasering heeft vooral invloed op de snelheid waarmee de structureel te behalen bezuiniging ingeboekt kan worden.

	Alternatief	Onderbouwing	Bezuiniging
1.	Alleen het huidige zwembad de Terp nog open	Uitgaande van maximale spreiding in de regio en een reisafstand van 20 kilometer volstaat zwembad de Terp.	€ 638.034,--, toe werkend naar 2019, of 2021.
2.	Eén doelgroepenbad in Wieringerwerf	Uitgaande van maximale spreiding, een reisafstand van 20 kilometer en een capaciteit afgestemd op het te verwachten verzorgingsgebied.	€ 730.544,--, toe werkend naar 2020
3.	Eén doelgroepenbad in Wieringerwerf en verbouwing van Den Kriek	In plaats van het voorgestelde nieuwe wedstrijdbad, wordt het bestaande zwembad Den Kriek gerenoveerd op basis van verlenging van functionele levensduur.	€ 582.646,--, toe werkend naar 2020

Voor een volledig inzicht in de uitwerking van de alternatieven verwijzen we kortheidshalve naar de Nota Binnenzwembaden: 'Het toekomstbeeld komt boven drijven'. Alternatief 2 herhalen we ook in deze integrale nota, omdat dit alternatief het dichtste bij de kaderstelling komt als een verenigingsbad niet haalbaar blijkt. Er kan daarbij besloten worden om niet gefaseerd toe te werken naar sluiting van alle baden, maar een versnelde route te kiezen en met ingang van 2017 ook zwembad De Wirg af te stoten en de subsidie aan Den Kriek af te bouwen.

1.1.1. Eén doelgroepenbad in Wieringerwerf (alternatief 2)

Op basis van optimale spreiding in de regio Kop van Noord-Holland kan instandhouding van een binnenbad in Wieringerwerf een keuze zijn. We hebben geconcludeerd dat het bestaande bad eigenlijk te groot is voor het verzorgingsgebied. Ook na sluiting van zwembaden De Venne, Den Kriek en De Wirg is het nog maar de vraag hoe groot het nieuwe verzorgingsgebied wordt. Onze inschatting is dat er een verzorgingsgebied van zo'n 23.000 – 30.000 inwoners ontstaat bij instandhouding van een zwembad in Wieringerwerf. Zie onderstaande afbeelding.

Er zijn diverse concepten in de markt. Daarmee is indicatief inzicht te verkrijgen in de kosten van een dergelijk bad, exclusief verwerving van grond. We zijn uit gegaan van het 'sportconcept'³.

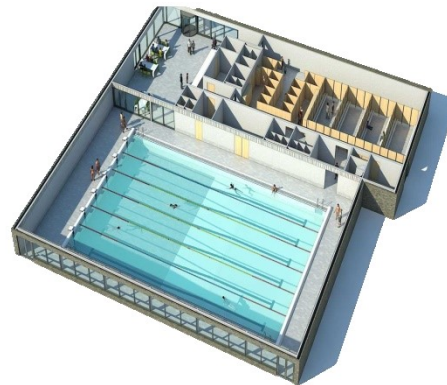
Afmeting	doelgroepenbad 10 x 20
Oppervlakte	200
Verzorgingsgebied	30.000
Kosten	€ 2.904.000
Lasten financiering gemeente (40 jaar, 3% annuïteiten)	€ 125.634
Exploitatielasten (vertrekpunt)	€ 42.000
Schatting jaarlijkse lasten	€ 167.634

Uitgaande van het te verwachten verzorgingsgebied kan een doelgroepenbad volstaan. We ruilen daarmee het bestaande zwembad De Terp in voor een nieuwbouw. Dit past niet alleen bij een optimalisering van capaciteit en spreiding, maar ook bij de wens om duurzaam te investeren. Bovendien is in de Kadernota Subsidiebeleid vastgesteld dat de gemeente ABC-zwemmen en kleine doelgroepactiviteiten wil faciliteren. Dat kan prima in een dergelijk bad. Voor verenigingszwemmen zijn inwoners dan aangewezen op zwembaden in Den Helder en/of Schagen.

Impressie doelgroepenbad

Impressie wedstrijdbad

Als voor dit alternatief wordt gekozen, dan is tijd nodig om het bad te realiseren. Naar verwachting is dit niet eerder dan 2020.

- 2015-2016 : haalbaarheidsstudie en partijen zoeken
- 2017 : besluitvorming over haalbaarheid
- 2018 : procedures
- 2019 : bouw
- 2020 : ingebruikname nieuwe baden

³ www.sportconcepten.nl

1.1.2. Bezuiniging

We kiezen ervoor om tot het gereed komen van het nieuwe doelgroepenbad, het bestaande zwembad De Terp open te houden en de overige baden te sluiten. Dat leidt tot de volgende jaarlijks oplopende structurele bezuiniging:

Jaar			Opbouw Bezuiniging
2015	Beëindiging contract Optisport		€ 93.761,--
2016	Aanpassen begroting 2016 op basis van jaarrekening 2014		€ 123.966,--
2017	Afstoten de Venne	€ 158.624,--	
	Afstoten de Wirg	€ 98.990,--	
	Afbouw subsidie Den Kriek	€ 34.959,--	
			€ 292.573,--
2018	Afbouw subsidie Den Kriek		€ 84.756,--
2019	Afbouw subsidie Den Kriek		€ 55.080,--
2020	Afstoten de Terp 'oud' en vervallen onderhoudsbudget	€ 248.042,--	
	Nieuw doelgroepenbad	€ 167.634	
			€ 80.408,--
Totale structurele bezuiniging			€ 730.544,--

Door sluiting van alle baden, met uitzondering van zwembad De Terp, ontstaan met ingang van 1 juli 2016 de volgende incidentele lasten:

Uitkering personeel de Venne	€ 962.440,-- ⁴
Afboeken boekwaarde de Venne (niveau 2016)	€ 262.184,--
Sloop de Venne (schatting)	€ 30.000,--
Uitkering personeel de Wirg	€ 1.014.374,--
Sloop Den Kriek	€ 30.000,--
Sloop de Wirg	€ 30.000,--
Totaal	€ 2.328.998,--

In de reserves hebben we onvoldoende middelen om dit op te vangen.

⁴ Ontslagdatum 1 januari 2017

Personele consequenties

Het sluiten van zwembaden heeft consequenties voor gemeentelijk personeel. Binnen de zwembaden zijn 25 personen in gemeentelijke dienst werkzaam, tezamen ongeveer 16 fte. De totale loonsom van de zwembaden bedraagt jaarlijks ongeveer € 660.000,--. Daarnaast vindt er jaarlijks voor ongeveer € 30.000,-- aan inhuur plaats.

De kaders voor de personele afwikkeling bij sluiting van de zwembaden zijn vorig jaar vastgesteld. Het uitgangspunt is dat gestreefd wordt naar outplacement van het voltallige zwembadpersoneel. De concrete vorm van outplacement is maatwerk en afhankelijk van het gekozen scenario. De werkgroep Accommodatiebeleid komt met een voorstel zodra deze keuze is gemaakt.

1.1. Effect van alternatief voorstel op de begroting

	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000
Behaalde taakstelling	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
extra budget buitensport onderhoud +huur en OZB		€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Saldo Berap + begroting	€ -378.000	€ -450.000	€ -450.000	€ -450.000
Effect van voorstel op de begroting				
Welzijn		€ 40.125	€ 56.172	€ 56.172
Sport				
Aanpassing sporthallen		€ 15.750	€ 72.878	€ 152.621
Zwembaden door gefaseerde uitvoering		€ 123.966	€ 416.539	€ 557.925
Buitensport			€ -270.000	€ -270.000
OZB, vervallen huur extra onderhoud				
Gymzalen		€ -78.500	€ -78.500	€ -78.500
Verkoop panden		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Dekking				
Lagere storting reserve onderhoud gemeente gebouwen		€ 248.659	€ 286.860	€ 150.487
Afwaardering gemeentehuis Wieringen		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Tekort en overschot ten opzichte van de taakstelling	€ -378.000	€ 0	€ 133.949	€ 218.705

Voorstel Sporthallen

De bijdrage aan de niet-verenigingshallen wordt, toe werkend naar 2018, geharmoniseerd naar maximaal € 15.000,-- (exclusief de eventuele klokuurvergoeding voor gymnastiekonderwijs). Eerder presenteerden wij het jaarlijkse exploitatietekort in de gemeentelijke hallen en het beoogde verloop.

	2014-2015	2016-2017	2018
Niedorphal	€ 30.750	€ 15.000	€ 15.000
Veeburg	€ 72.128	€ 15.000	€ 15.000
Wieringen	€ 35.852	€ 35.852	€ 15.000
Zuiderzeehal	€ 115.269	€ 115.269	€ 15.000

Proces

In de Uitvoeringsplannen is beschreven welke actiepunten uitgewerkt worden na besluitvorming:

- Overleg met de gebruikers van Veeburg en Zuiderzeehal. Voor de Zuiderzeehal wordt ook aansluiting gezocht bij Stichting Sport en Cultuur de Terp. Effecten moeten respectievelijk in 2016 en 2018 zichtbaar zijn.
- Stichting Niedorphal en Stichting Sportcentrum Wieringen krijgen de opdracht om hun bedrijfsvoering bij te stellen naar een maximale exploitatiebijdrage van € 15.000,--, waarbij het effect in respectievelijk 2016 en 2018 zichtbaar moet zijn. Er blijft overleg met de gemeente om voortgang te monitoren.

In deze nota presenteren wij een stand van zaken per augustus 2015.

Beslispunten

1. Het bijstellen van de exploitatiebijdrage aan Veeburg faseren naar 2017.
2. Aan Stichting Niedorphal een bijdrage verstrekken van € 79.500,-- voor uitvoeren van achterstallig onderhoud in 2016.

De focus in de voorstellen zit niet zo zeer in spreiding en bereikbaarheid en capaciteit. We hebben de ambitie om in iedere grote kern een sporthal te hebben en die verdeling is er. We focussen ons op een duurzame exploitatie van deze sporthallen.

Veeburg

We zijn er nog niet in geslaagd om de exploitatie van Veeburg voor 2016 bij te stellen naar het gewenste niveau. Er is wel vooruitgang. Zo zijn gebruikers zelf verantwoordelijk voor opening en sluiting en wordt het sleutelbeheer daarvoor elektronische geregeld. Reserveringen worden digitaal verwerkt en gebruikers treden met elkaar in overleg over 'piekbelasting' van ruimtes en eventuele overlappende wensen.

Maar we moeten nog verdere stappen maken en daarvoor zijn we met gebruikers in overleg. Beperkende factoren die we daarbij constateren:

- Gebruikers van de sporthal willen geen verantwoordelijkheden dragen voor beheer en eigendom. Deze gebruikers zijn ook al (mede)verantwoordelijk voor beheer en eigendom van het buitensportcomplex Kleine Sluis.
- Het gebruik in Veerburg is divers en verspreid over verschillende ruimtes in de totale accommodatie. Er is een kegelhuis, dojo (met krachthonk), horeca, sporthal, toneelzaal en grenzend aan de sporthal wordt ook nog een trainingshal geëxploiteerd. Het is daarmee voor gebruikers moeilijk om een gezamenlijk belang te herkennen.
- Gebruikers komen uit een situatie waarbij beheer en exploitatie door een derde georganiseerd werd. Het maken van een omslag om zelf verantwoordelijkheden te nemen is daarmee moeilijk. Leden van verenigingen zijn dit nooit gewend geweest en besturen vrezen dat leden die verantwoordelijkheden niet zullen nemen.

Waarschijnlijk moeten we er rekening mee houden dat de exploitatiebijdrage voor Veerburg niet naar maximaal € 15.000,-- kan worden bijgesteld, zonder forse verhoging van de tarieven. Maar van gebruikers gaan we desondanks wel een inspanning vragen de exploitatie verder te beïnvloeden.

We hebben wel een beeld van hoe een nieuwe exploitatie er uit zou kunnen zien. Om deze exploitatie te kunnen halen moet er aan een aantal belangrijke knoppen gedraaid worden. De maatregelen met het meeste effect zijn wellicht de schoonmaakkosten en de inkomsten van de sporthal. Die zijn in de begroting 2016 (zie volgende pagina) al verwerkt op het beoogde resultaat.

- De schoonmaak van Veerburg. We kunnen overwegen om deze sterk in frequentie bij te stellen. Daar waar nu alle ruimtes in Veerburg dagelijks door professionals worden schoon gemaakt, kunnen we dit bijstellen. Hoe ver dat kan gaan? Dat zijn we met de gebruikers aan het verkennen.
- De inkomsten van de sporthal. Deze zijn, ten opzichte van andere sporthallen, laag. Wij denken dat door een terugloop in zaalsport, de trainingshal en de sporthal elkaars concurrenten worden. Met gebruikers gaan we verkennen of het nog wel reëel is dat twee van dergelijke sportvloeren naast elkaar geëxploiteerd worden. Wij denken dat een van beiden voldoende is om de binnensport in Anna Paulowna te faciliteren. Als daarbij een wedstrijdvloer noodzakelijk is, dan betekent dit dat gebruikers van de trainingshal 'ingehuisd' moeten worden in de sporthal en dat de trainingshal afgestoten moet worden. De gemeente heeft echter geen invloed op de trainingshal. Dit is niet ons eigendom. We gaan daarover dus nader in gesprek met de gebruikers van beiden hallen.

Maar er zijn meer knoppen te bedenken waar we aan kunnen draaien:

Uitgaven:

- Energiekosten. De installaties in Veerburg zijn gedateerd en moeten vervangen worden. Ook kan op termijn met dakrenovatie een slag gemaakt worden in duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Ook moeten we investeren in techniek die menselijk handelen over kan nemen. Zo blijven lichten niet onnodig aan staan, als knopjes vervangen worden voor sensoren.

Inkomsten:

- **Tariefstelling.** Er moet een nieuw tarievenstelsel komen. Verenigingen die zich willen inspannen in de hal kunnen wellicht een ander tarief betalen dat verenigingen die alleen 'consumenten'. Ook moet gekeken worden of de huidige differentiatie in tarieven nog wel reëel is. Verenigingen kunnen de sporthal voor de helft huren. Maar het licht staat in de gehele hal aan en ook brandt de kachel gewoon in de gehele hal. Is het dan wel reëel om een halve hal te huren? Het huren van een hele hal kan er voor zorgen dat uren efficiënter worden gebruikt.
- **De inkomsten van de toneelzaal.** De toneelzaal heeft nog twee 'hoofdgebruikers'. Dat is ooit veel meer geweest. We moeten op zoek naar intensivering van het gebruik, wellicht ook door gebruikers uit Wieringerwaard en Breezand naar Veerburg te leiden. Misschien kan de toneelzaal wel dé culturele ontmoetingsplaats voor het verzorgingsgebied Anna Paulowna worden. Door bestaande gebruikers worden initiatieven genomen om op dit gebied.
Daarnaast is de zaal ook geschikt om (kleine) concerten en evenementen te organiseren. Hier wordt ook over nagedacht; zowel door gebruikers van de toneelzaal, als ook de horecaexploitant.
- **Reclame.** Ten opzichte van andere sporthallen blijven de inkomsten uit reclameborden sterk achter. Hier moet steviger op worden ingezet.

In het najaar van 2015 worden gekozen richtingen nader verkend. Als we hier toe overgaan, dan wordt dit pas in seizoen 2016-2017 geëffectueerd. Pas als de beoogde exploitatie staat gaan we ons buigen over het wegwerken van achterstallig onderhoud.

Niedorphal

Het bestuur van de Niedorphal is er in geslaagd om de begroting 2016 bij te stellen. Het jaar 2016 wordt het eerste jaar dat met de bijgestelde exploitatiebijdrage gewerkt wordt. Er is een opgave gemaakt van het achterstallig onderhoud. Er is gecalculeerd dat er € 425.000,-- nodig is om de Niedorphal in stand te kunnen houden tot 2030. Dat bedrag gaan we niet betalen. We gaan eerst twee jaar monitoren hoe de exploitatie verloopt en maken dan een nieuwe afweging. Ter voorkoming van onveilige situatie en om een aantal meest noodzakelijke investeringen te kunnen doen stellen we voor om € 78.900,-- aan de Stichting Niedorphal beschikbaar te stellen.

Kern van het voorstel

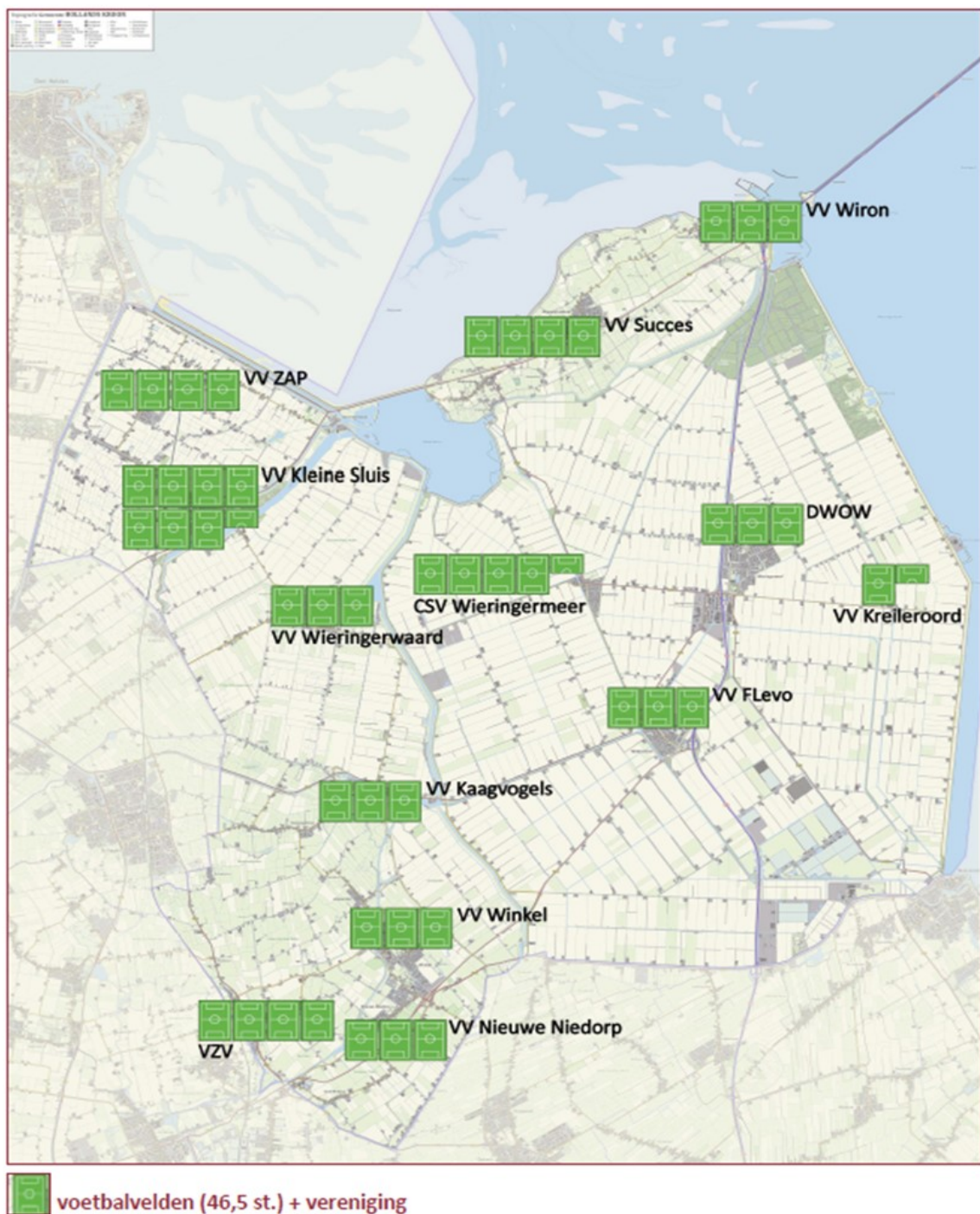
We zetten de acties om te komen tot een maximale exploitatiebijdrage van € 15.000,-- per publieke sporthal onverminderd voort. Voor Veerburg is daarbij fasering naar 2017 noodzakelijk. De toekomst van de Zuiderzeehal bepalen we in samenhang met het nieuw te bouwen zwembad, de bouw van de brede school en een weging van sport- en onderwijsdoeleinden. Het is nu nog te vroeg om over de Zuiderzeehal voorstellen te kunnen doen.

Financiële vertaling voorstel

De bekostiging van de voorstellen is opgenomen in het financiële overzicht van hoofdstuk 2.3.

Voorstel buitensport

In alle voormalige kernen binnen Hollands Kroon zijn faciliteiten gecreëerd waar buiten gesport wordt. Het stimuleren van bewegen is daarbij een belangrijke grondslag geweest voor het in stand houden van deze faciliteiten. Hierbij moet gedacht worden aan accommodaties voor de sporten voetbal, handbal, atletiek, korfbal, tennis en schaatsen. In deze opdracht is gefocust op de sporten voetbal, handbal en atletiek en korfbal. De tenniscomplexen zijn allemaal in beheer van de verenigingen zelf.

Proces

In juni 2014 heeft de gemeenteraad de uitvoeringsplannen voor de buitensport accommodaties vastgesteld. Door dit besluit werd het mogelijk om deze uitvoeringsplannen verder uit te gaan werken in samenwerking met de verenigingen. Naast een aantal gezamenlijke sessies zijn ook de verenigingen individueel geconsulteerd zodat er een duidelijk beeld van elke vereniging is ontstaan. Aan de hand van deze gesprekken en bijeenkomsten is de verdere uitwerking van de opdracht gestart.

Harmonisatie

Tijdens de uitwerking van de opdracht naar verzelfstandiging bleek dat er eerst een tussenstap gemaakt moest worden richting harmonisatie en/of gelijke behandeling van buitensportverenigingen. Deze discussie hebben we vooral gevoerd met de grassportverenigingen. De verschillen tussen deze verenigingen zijn namelijk te groot om hier aan voorbij te gaan. Hierbij moet gedacht worden aan de componenten huur, OZB eigenaarsdeel, normering van de velden en hoe om te gaan met de velden en opstellen. Vanuit deze harmonisatie wordt de vervolgstap richting verzelfstandiging gemaakt.

In de raadsvergadering van 25 juni 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met de uitvoering van het harmonisatieproces. Voor het uitvoeren van dit harmonisatieproces heeft de gemeenteraad structureel en bedrag van € 72.000,-- beschikbaar gesteld. Daarmee faciliteren we de verenigingen met maximaal € 5.100,-- per veld voor regulier onderhoud. De bijdrage wordt verstrekt op basis van het aantal velden waar de vereniging op grond van (KNVB) normering 'recht' op heeft. Eventuele overcapaciteit wordt niet gefaciliteerd door de gemeente.

Beslispunten

1. In de begroting 2016 een bedrag van € 900.675,-- incidenteel beschikbaar stellen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.
2. Vanaf 2017 structureel een bedrag van € 270.000,-- opnemen in de begroting voor het verder wegwerken van achterstallig onderhoud met een horizon van vijf jaar.
3. Geen 'spaarpot' creëren voor toekomstige renovatie en vervanging van sportvelden maar dit incidenteel beoordelen.
4. Na besluitvorming de discussie starten met de verenigingen over specifieke toekomstperspectieven per vereniging.

Sport is belangrijk!

We vinden sport belangrijk: elke inwoner van Hollands Kroon moet kunnen sporten. Maar er moet ook bezuinigd en bespaard worden in deze tijd. Net als in het aanbod van binnenzwembad stellen wij dat het in de weging van de scenario's in de buitensport draait om het vinden van een goede balans tussen de volgende aspecten:

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie

Een duurzame en toekomstbestendige exploitatie kan bereikt worden door een goede positionering in het verzorgingsgebied Hollands Kroon.

- Spreiding en bereikbaarheid

Een spreidingsafstand van 5 kilometer, 7,5 kilometer of 10 kilometer: we willen de vereniging zo lang mogelijk laagdrempelig bereikbaar houden. De buitensportverenigingen zijn niet alleen belangrijk voor sport, maar ook voor sociale binding en identiteit van verschillende kernen. Hoe dit zich exact vertaalt hebben we nu nog niet scherp. Hoe we daar richting aan willen geven en deze opgaves en dilemma's aan willen vliegen, daar denken we nog over na en zijn we met verenigingen en inwoners over in gesprek. In de zomer van 2016 moet dit zich vertalen in De Omgevingsvisie.

- Voldoende capaciteit

We zien in Hollands Kroon demografische veranderingen. Dit is terug te vinden in leerlingenprognoses en opgaves over ontgroening en vergrijzing. Deze vertalen zich (nu al) in overcapaciteit op de sportvelden. In totaal is er een overcapaciteit van 5,5 velden. Onze verwachting is dat deze overcapaciteit verder toeneemt. Misschien ontstaat straks wel een noodzaak om te focussen op voorzieningen in de grotere kernen.

Wij staan nu echter al voor de keuze hoe wij de 15 buitensportaccommodaties willen faciliteren. Gaan we de achterstalligheid de komende 10 jaar volledig weg werken? Dat kan en de financiële gevolgen daarvan zijn in beeld. Over 10 jaar hebben wij dan 15 goed gefaciliteerde buitensportcomplexen die wij overdragen aan de verenigingen.

Wij denken dat een focus op de komende vijf jaar meer realistisch is. De komende vijf jaar willen we de verenigingen in staat stellen om hun sport te kunnen blijven aanbieden op complexen waarbij de sport ook daadwerkelijk uitgevoerd kan worden en waar het veilig is. We gaan met de verenigingen het gesprek aan (maatwerk) over de noodzakelijke investeringen in de sportcomplexen die daar voor nodig zijn. We streven daarbij nog steeds naar overdracht van de accommodatie, maar als dit niet lukt, dan in ieder geval overdracht van verantwoordelijkheden voor het beheer. Met dit voorstel denken we een goede balans te hebben tussen financieel en maatschappelijk rendement.

Kern van het voorstel

We blijven de komende vijf jaar de sportverenigingen faciliteren in regulier onderhoud en hanteren voor het wegwerken van achterstallig onderhoud een horizon van vijf jaar. We gaan daarbij nadrukkelijk het gesprek aan over de toekomst van de buitensportcomplexen in Hollands Kroon op basis van de uitgangspunten: duurzame exploitatie, spreiding en bereikbaarheid en voldoende capaciteit. Daarbij hoort ook ontgroening en vergrijzing in de kernen en daadkracht binnen de verenigingen.

Uitkomsten 0-meting

Als onderdeel van het harmonisatieproces is het opstellen van de 0-meting een essentieel onderdeel. Voor de gemeentelijke fusie in 2012 hebben de meeste gemeenten niet of nauwelijks geïnvesteerd in het groot onderhoud van de buitensportcomplexen.

Deze trend heeft zich in Hollands Kroon voortgezet in het kader van het op te zetten accommodatiebeleid. Hierdoor was op voorhand duidelijk dat de uitkomsten van deze 0-meting financieel gezien tegen zouden vallen.

In april 2015 heeft deze 0-meting plaatsgevonden en is uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. In deze 0-meting is inzichtelijk gemaakt welke achterstanden er zijn op onderhoud van de velden, onderhoud van de opstallen en onderhoud van de overige opstallen. Met in ons achterhoofd de opdracht om te komen tot verzelfstandiging is besloten dat het achterstallige onderhoud op de sportcomplexen eerst weggewerkt moet worden voordat over kan worden gegaan tot verzelfstandiging van het sportcomplex.

Op voorhand hebben we de volgende uitgangspunten genomen over hoe financieel om te gaan met het wegwerken van deze achterstanden.

Achterstallig onderhoud velden → 100% voor rekening van de gemeente

Achterstallig onderhoud opstallen → 100% voor rekening van de gemeente

Achterstallig onderhoud overige opstallen → 50% voor rekening van de gemeente

De totale kosten voor het kunnen uitvoeren van de 0-meting voor de komende 10 jaar zijn:

VELDEN	OVERIGE OPSTALLEN⁵	OPSTALLEN⁶
€ 2.647.142,00	€ 746.225,50	€ 1.485.898,00

In totaal is dit een bedrag van **€ 4.879.265,50** (eenmalig), of € 503.000,-- structureel voor de komende 10 jaar.

Op basis van een andere weging van de aspecten duurzame en toekomstbestendige exploitatie, voldoende capaciteit en spreiding en bereikbaarheid, stellen wij voor om dit bedrag niet beschikbaar te stellen en een horizon te kiezen van vijf jaar. We hanteren de uitgevoerde 0-metingen van achterstallig onderhoud van de velden en (overige) opstallen als leidraad en gaan de verenigingen faciliteren in het wegwerken van deze achterstalligheid. We stellen eenmalig een budget beschikbaar van € 900.675,-- om een grote slag te kunnen maken in achterstalligheid en daarna structureel € 272.000,-- om gefaseerd over vijf jaar te verwachten onderhoud uit te kunnen voeren. Dat doen we op basis van maatwerk per vereniging, waarbij we de volgende aspecten nader verkennen:

⁵ Overige sportveld gerelateerde nagelvaste bouwwerken zoals dugouts, ballenvangers en hekwerken

⁶ Verblijfsruimtes en bergingen, zoals kleedkamers, scheidsrechtersruimten, ballenhok

Ontgroening en vergrijzing

Wat duidelijk wordt bij de weging van deze aspecten is dat er veranderingen gaan optreden bij verenigingen in onder andere de ledenaantallen. Dit is gebaseerd op de ontgroening- en vergrijzingscijfers voor de komende jaren. Daaraan gekoppeld zit direct de mogelijke inzet van vrijwilligers voor je vereniging. Gelet op het afstoten van het onderhoud en beheer van de grasvelden per 1 augustus 2015 is de druk op de vrijwilligers bij een aantal verenigingen inmiddels fors toegenomen.

Daadkracht vereniging

Een ander belangrijk aspect is de bestuurlijke kracht binnen de verenigingen. Uit de consultaties met de verenigingen is duidelijk geworden dat het vinden en behouden van bestuursleden voor de verenigingen een lastige opgave is in deze tijd. Mensen zijn best bereid om af en toe wat tijd vrij te maken voor hun vereniging maar bestuurstaken vragen tegenwoordig enorm veel tijd van de mensen.

Overcapaciteit

Ook belangrijk om hierbij de benoemen is de overcapaciteit aan velden die er op dit moment al is binnen Hollands Kroon. In totaal is er een overcapaciteit van 5,5 velden. De verwachting naar de toekomst toe is, gelet op ontgroening en vergrijzing, dat dit aantal gaat toenemen.

Visieontwikkeling

Verder spelen de regionale Transitie Atlas en het opstellen van de Omgevingsvisie. In deze visie wordt in samenhang met overige terreinen, gekeken naar hoe het totale voorzieningenniveau in Hollands Kroon gesitueerd gaat worden naar de toekomst toe op basis van spreiding en bereikbaarheid. De informatie die vastgesteld gaat worden in deze Omgevingsvisie zijn de komende jaren van invloed op het uit te voeren accommodatiebeleid. In de zomer van 2016 moet deze visie gereed zijn. Wij stellen dat, als tussen 2020 en 2030 concentratie van verenigingen noodzakelijk blijkt voor een duurzame exploitatie, dit wordt gedaan in de kernen Anna Paulowna - Breezand, Hippolytushoef, Nieuwe Niedorp - Winkel en Wieringerwerf.

Daarom is het vooral realistisch om de focus voor wat betreft de buitensportcomplexen te houden op de komende vijf jaren. Gedurende deze periode moet gezien worden hoe wordt omgegaan met het wegwerken van het achterstallig onderhoud per vereniging, binnen de ambities en kaders voor de buitensport. We blijven de komende vijf jaar in gesprek met alle verenigingen over (levensvatbaarheid en) concentratie en de uitgaven aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud worden daar aan gekoppeld.

Alternatief: alleen incidenteel een budget beschikbaar stellen voor 2016

	Alternatief	Onderbouwing	Bezuiniging
1.	Alleen incidenteel budget opnemen voor 2016	In 2016 worden de gesprekken getart met de verenigingen over maatwerk en hun toekomstperspectief. De straks vast te stellen omgevingsvisie en Transitie Atlas wordt leidend.	Geen In 2016 een incidenteel bedrag van € 900.675,-- opnemen in de begroting

In januari 2016 wordt gestart met het voeren van gesprekken met de verenigingen over het leveren van maatwerk per vereniging voor het wegwerken van achterstallig onderhoud waardoor er nog veilig gesport en gebruik kan worden gemaakt van de accommodaties. Op basis van de straks vast te stellen Omgevingsvisie en Transitieatlas wordt in overleg met de verenigingen nagedacht over het toekomstperspectief van de verenigingen. Daarom wordt nu geen structureel budget vastgesteld voor de komende jaren. Door het volgen van dit scenario is de consequentie dat het volledige achterstallig onderhoud niet wordt weggewerkt.

1.1.1. Juridische haalbaarheid

In Hollands Kroon zijn meerdere constructies aanwezig waaronder de sportcomplexen worden gebruikt. Een aantal complexen is volledig in eigendom. Een aantal complexen heeft een erfpachtconstructie. Een aantal verenigingen maakt gebruik van de sportvelden maar hebben de opstallen in eigendom via een recht van opstal. Een aantal verenigingen heeft een huurovereenkomst met de gemeente.

U zou kunnen stellen dat we alleen verplichtingen hebben naar vereniging waar wij een huurrelatie mee hebben. Immers, andere vereniging zijn al verzelfstandigd. Echter, in de voormalige gemeenten waar die verzelfstandiging verder was doorgevoerd, hadden deze verenigingen ieder afzonderlijk afspraken gemaakt met de voormalige gemeenten over de wijze waarop ze konden rekenen op ondersteuning van de gemeente. Dat varieerde van onderhoudsverantwoordelijkheden die bij de gemeente bleven, ook na privatisering, tot het creëren van voorzieningen waar verenigingen aanspraak op konden doen. Het direct stopzetten van budgetten voor achterstallig onderhoud van de velden en opstallen per 1 januari 2016 is daarom niet mogelijk en bovenal ook niet netjes. In alle gevallen is sprake van een opzegtermijn die gerespecteerd moet worden.

Welke constructies zijn er in Hollands Kroon?

Vereniging	Soort constructie
Kleine Sluis	Eigenaar sportvelden en opstallen. Afspraken over onderhoud en vervanging
ZAP	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal.
Succes	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal. Opzegtermijn van 3 maanden. De kleedkamers zijn eigendom van SportStichting Wieringen
Wiron	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal.
Kaagvogels	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal.
Kreileroord	Gemeente is eigenaar van de grond en opstallen. De huurovereenkomst wordt stilzwijgend verlengt voor 1 jaar met een opzegtermijn van 3 maanden
DWOW	Gemeente is eigenaar van de grond. De huurovereenkomst is voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden
Nieuwe Niedorp	Eigenaar van de sportvelden en opstallen. Afspraken over onderhoud en vervanging
CVW	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal. De huurovereenkomst wordt stilzwijgend verlengt met 1 jaar met een opzegtermijn van 3 maanden
VV Wieringerwaard	Gemeente is eigenaar van de grond. De opstallen zijn geregeld via recht van opstal.

	De huurovereenkomst wordt stilzwijgend verlengd.
VV Flevo	Gemeente is eigenaar van de grond. Er is een recht van opstal gevestigd voor de kantine. De huurovereenkomst wordt stilzwijgend met 1 jaar verlengd met een opzegtermijn van 1 jaar.
VV Winkel	Eigenaar van de sportvelden en opstallen. Afspraken over onderhoud en vervanging
VZV	Erfpachtconstructie met de kerk voor de grond en eigenaar van de opstallen. Afspraken over onderhoud en vervanging
DOKEV	Eigenaar van de sportvelden en opstallen. Afspraken over onderhoud en vervanging
AVW	Gemeente is eigenaar van de grond. De huurovereenkomst wordt stilzwijgend verlengd.

1.1.2. Risico's

Kwaliteit

Door het niet meer investeren in de sportcomplexen gaat de kwaliteit van de velden en de accommodaties nog verder achteruit en voldoen deze niet meer aan gestelde eisen. Hierbij moet gedacht worden aan eisen voor veiligheid, eisen met betrekking tot hygiëne (legionella) en eisen die de sportbonden stellen aan het kunnen gebruiken van accommodaties en velden.

Verminderen aantal leden

Een vaak geziene reactie op het verslechteren van de accommodatie is dat leden hun lidmaatschap gaan opzeggen. Hierdoor ontstaan minder inkomsten en verslechtert de financiële draagkracht van de vereniging. Ook wordt het vrijwilligersbestand, dat juist nog harder nodig is om het voortbestaan van de vereniging te borgen, kleiner.

Leegstand van accommodaties

Gelet op bovenstaande risico's is het mogelijk dat uiteindelijk de vereniging wordt opgeheven of de vereniging gaat inhuisen bij een andere vereniging en gaan gezamenlijk gebruik maken van een sportaccommodatie. Hierdoor komen sportaccommodaties leeg te staan. De mogelijkheden voor het geven van een andere bestemming aan deze complexen zijn niet groot. Als eerste gedachte wordt vaak genoemd 'woningbouw'. Gelet op de ontwikkelingen in woningquota en de terughoudendheid van marktpartijen om te investeren in dit soort locaties zijn de kansen hiervoor niet groot.

Samenvoegen van verenigingen

De ontwikkelingen die nu gaande zijn en straks gekoppeld worden aan de Omgevingsvisie en Transitieatlas kan bewerkstelligen dat verenigingen samen gaan. Het gevolg hiervan is dat er geïnvesteerd moet gaan worden in bestaande complexen om de omvang aan te kunnen. Hierdoor ontstaan investeringen in opstallen als kleedkamers en in extra velden of het vervangen van bestaande natuurgrasvelden voor kunstgrasvelden. Dit wordt een financieel risico als we tot de conclusie komen dat investeringen niet dekkend zijn binnen het nu beschikbare budget.

1.1.3. Effect van alternatief voorstel op de begroting

	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000
Behaalde taakstelling	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
extra budget buitensport onderhoud +huur en OZB		€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Saldo Berap + begroting	€ -378.000	€ -450.000	€ -450.000	€ -450.000
Effect van voorstel op de begroting				
Welzijn		€ 40.125	€ 56.172	€ 56.172
Sport				
Aanpassing sporthallen		€ 15.750	€ 72.878	€ 152.621
Zwembaden door gefaseerde uitvoering		€ 123.966	€ 282.590	€ 339.220
Buitensport				
OZB, vervallen huur extra onderhoud				
Gymzalen		€ -78.500	€ -78.500	€ -78.500
Verkoop panden		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Dekking				
Lagere storting reserve onderhoud gemeente gebouwen		€ 248.659	€ 286.860	€ 150.487
Afwaardering gemeentehuis Wieringen		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Tekort en overschot ten opzichte van de taakstelling	€ -378.000	€ 0	€ 270.000	€ 270.000

Incidentele lasten 2016	
Voorziening buitensport	€ 900.675

Voorstel gymzalen

Hollands Kroon heeft 11 gymzalen die in aanmerking komen voor overdracht en/of verzelfstandiging.

	Gymzaal		Beoogde eigenaar/ exploitant	Aantal klokuren
1	Breed Zand	Breezand	SBBK	16,50
2	Spoorbuurt	Anna Paulowna	Sarkon	19,50
3	De Oude Boomgaard	Nieuwe Niedorp	SBBK	22,50
4	Veldzicht	t Veld	De Harmonie	13,50
5	De Snip	Nieuwe Niedorp	St. Sportzaal De Snip	10,50
6	Slootdorp	Slootdorp	Surplus?	9,00
7	Den Oever	Den Oever	Surplus/Kopwerk	0,00
8	Hippolytushoef	Hippolytushoef	SSW	14,50
9	Eme Kadijk	Middenmeer	Gemeente/SBBK?	15,00
10	De Doorbraak	Kreileroord	Gemeente of Stichting i.o.?	3,75
11	Wieringerwaard	Wieringerwaard	Gemeente/ WSDH ?	4,50

De andere gymnastiekaccommodaties worden in het voorstel buiten beschouwing gelaten, omdat hiervoor de situatie op korte termijn gaat veranderen, en/of er is besloten om beheer en exploitatie bij de gemeente te houden, omdat geen externe exploitant voorhanden is. Zie onderstaande schema.

	Gymzaal		
12	De Ontmoeting	Anna Paulowna	Gemeente
13	Kolhorn	Kolhorn	Gemeente
14	Zuiderzeehal W'werf	Wieringerwerf	Gemeente
15	Gymzaal Atvitlo	Hippolythushoef	vervalt na nieuwbouw 1-1-2018?
16	Gymzaal Lutjewinkel	Lutjewinkel	vervalt na fusie 1-8-2016?
17	Gymruimte Dorpsstichting	Westerland	vervalt per 1-8-2015

De ervaring van de schoolbesturen en de gemeente is dat voor de exploitatie van een gymzaal jaarlijks € 30.000,-- nodig is. Vanuit de ambitie dat we gymzalen willen behouden bij de scholen, stellen we voor om exploitanten € 27.500,-- te vergoeden voor de exploitatie van gymzalen. Het restant moet gedekt kunnen worden uit avondverhuur. De inkomsten uit avondverhuur zijn in de praktijk wat hoger. Eventuele overige inkomsten uit de avondverhuur (ingeschat op € 7.500,-- per zaal per jaar) beschouwen wij als vergoeding voor de inzet van de exploitant.

Beslispunten

- 1 Het eigendom en de exploitatie van elf gymzalen, die nodig zijn voor het bewegingsonderwijs, overdragen aan derden conform de Wet Primair Onderwijs.
- 2 Aan de beoogde exploitanten van de gemeentelijke gymzalen een jaarlijkse exploitatievergoeding verstrekken gebaseerd op een analyse van de werkelijke exploitatiekosten.
- 3 Hiervoor het nu beschikbare budget in de gemeentebegroting verhogen met € 78.500,--.

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie

Nu ontvangen de exploitanten een vergoeding van de gemeente op basis van het werkelijke gebruik van de zaal. Dus bij een kleiner aantal leerlingen, daalt de hoogte van de klokuurvergoeding terwijl de exploitatiekosten gelijk blijven. Voor het onderhoud van de buitenkant van de gymzaal ontvangen de exploitanten – tot nu toe – geen gemeentelijke vergoeding. Tot 1 januari 2015 konden de exploitanten aanvragen voor het schoolgebouw en de gymzaal indienen bij de gemeente. Die aanvragen kregen dan een plekje binnen het Onderwijshuisvestingsprogramma van de gemeente.

Door nieuwe wetgeving ontvangen de schoolbesturen nu van het rijk een bijdrage in de kosten voor onderhoud buitenkant schoolgebouwen. De voorgestelde opzet van bekostiging van de exploitatie van de gymzalen betekent dat de exploitanten jaarlijks een geïndexeerd bedrag ontvangen voor de totale exploitatie van de gymzaal.

- Voldoende capaciteit

Hoewel er veel overcapaciteit is in enkele gymzalen, laten we ons daar niet door leiden in ons voorstel. We hebben immers de ambitie om gymnastiekonderwijs zo dicht mogelijk bij de school te houden.

- Spreading en bereikbaarheid

Wij kiezen in onze ambitie voor het beschikbaar zijn van gymzalen zo dicht mogelijk bij de school.

Kern van het voorstel

Gymnastiekonderwijs blijven we zo dicht mogelijk bij de school faciliteren. Voor het overdragen van de exploitatie aan derden is jaarlijks € 78.500,-- extra nodig. Met dit bedrag is in de structurele begroting van de gemeente geen rekening gehouden omdat de werkwijze van de gemeente tot nu toe is om per situatie – op het moment dat het probleem zich aandient – dekking te vinden.

Als we zalen overdragen, dan moeten we daar een structurele oplossing voor bieden. Bijkomend voordeel is dat de gemeente geen personeel inzet meer hoeft te plegen op onderhoud en administratieve lasten verminderen.

Financiële vertaling voorstel

Voor het exploiteren van elf gemeentelijke gymzalen is jaarlijks € 271.500,-- nodig.

Dekking voor dit bedrag is:

Budget Klokuurvergoeding	€ 73.813
Budget Onderhoud gymzalen	€ 91.460
Budget Onderhoud buitenkant Breed Zand	€ 27.726
Uit de Algemene middelen	€ 78.501

1.2. Alternatieven

Onderzocht kan worden of binnen de wettelijke kaders het mogelijk is om – in het krimpend perspectief van het aantal leerlingen in het basisonderwijs - gymzalen met een lage bezettingsgraad (voorbeeld: Slootdorp 9 klokuren; De Doorbraak 3,75 klokuren en Wieringerwaard 4,5 klokuren) niet langer te exploiteren en de bezettingsgraad van andere gymzalen Wieringerwerf/Middenmeer/Anna Paulowna te verhogen door leerlingen met busvervoer naar deze gymzalen te brengen. Op basis van de Wet Primair Onderwijs heeft de gemeente de mogelijkheid om scholen daartoe te dwingen. Daarmee ontstaat wel de afweging tussen de kwaliteit van het onderwijs en het grote belang van ‘bewegen voor kinderen’ aan de ene kant en de betaalbaarheid van onderwijshuisvesting aan de andere kant.

	Alternatief	Onderbouwing	Bezuiniging
1.	Sluiting van de gymzaal in De Doorbraak	Deze zaal is voor slechts 3,75 klokuren in gebruik Kosten voor gymvervoer naar Zuiderzeehal is jaarlijks € 24.000	Structureel: € 27.500 -/- € 24.000 = € 3.500.
	Afstoten van de gymzaal heeft ook direct invloed op de totale exploitatie van MFC de Doorbraak. Nog onduidelijk is of in Wieringerwerf voldoende gymnastiekruimte beschikbaar is.		
2.	Geen bouw van een gymzaal bij de brede school in Slootdorp	We gaan geen nieuwe zaal bouwen voor 9 klokuren per week.	Structureel: € 18.000,--
	De Meertuin in Slootdorp gebruikt: 9 klokuren; dit zijn 12 lessen van 45 minuten; dus 6 groepen. De bus is 4 dagdelen nodig. Kosten: 4 x € 12.000 = € 48.000. De kosten van de gymzaal zijn: € 30.000 voor de exploitatie en € 35.900 kapitaalslasten. Samen € 66.000. Dus de bezuiniging is: € 66.000 – € 48.000 = € 18.000 per jaar. Dat is dus een optie hoewel de gemeente dan het principe van gelijkwaardige schoolgebouwen los moet laten.		
3.	Afstoten van gymzaal Wieringerwaard	Deze zaal is voor slechts 4,5 klokuren in gebruik De kosten voor gymvervoer naar MFA De Ontmoeting is € 24.000	Structureel: € 3.500
	De school De Tweewegen in Wieringerwaard gebruikt: 3,75 klokuur; dit zijn 5 lessen van 45 minuten. Dus is de bus 2 dagdelen nodig. Kosten € 24.000 per jaar. En de exploitatie van de gymzaal kost € 30.000 per jaar + kapitaalslasten. Dus de bezuiniging is gering.		

4.	Geen overdracht	We kiezen niet voor een structurele exploitatiebijdrage, maar bepalen jaarlijks bij de vaststelling van de gemeentelijke begroting het budget dat we nodig hebben voor de exploitatie van de gymzalen. Dit bedrag maakt geen deel uit van het jaarlijkse Programma en Overzicht onderwijshuisvesting omdat daarin alleen de toegekende (programma) en (afgewezen) aanvragen van de schoolbesturen ten aanzien van onderwijshuisvesting staan vermeld . van het (jaarlijkse) programma onderwijshuisvesting	Dit levert geen bezuiniging op, want jaarlijks bepalen we het benodigde budget. We besparen op korte termijn het opnemen van een extra structurele last in de begroting van € 78.500,--.
----	-----------------	--	---

1.1. Effect van alternatief voorstel op de begroting

	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000
Behaalde taakstelling	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
extra budget buitensport onderhoud +huur en OZB		€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Saldo Berap + begroting	€ -378.000	€ -450.000	€ -450.000	€ -450.000
Effecten van voorstel op de begroting				
<i>Welzijn</i>		€ 40.125	€ 56.172	€ 56.172
<i>Sport</i>				
Aanpassing sporthallen		€ 15.750	€ 72.878	€ 152.621
Zwembaden door gefaseerde uitvoering		€ 123.966	€ 282.590	€ 339.220
Buitensport			€ -270.000	€ -270.000
OZB, vervallen huur extra onderhoud				
Gymzalen		€ -53.500	€ -53.500	€ -53.500
Verkoop panden		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
<i>Dekking</i>				
Lagere storting reserve onderhoud gemeente gebouwen		€ 248.659	€ 286.860	€ 150.487
Afwaardering gemeentehuis Wieringen		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Tekort en overschot ten opzichte van de taakstelling	€ -378.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000

1.2. Risico's

In geval van afstoten van betreffende gymzalen ontstaat het risico dat avondgebruikers elders hun sport moeten uitoefenen. Dit kan betekenen over de gemeentegrens heen, op nog openstaande momenten in de avonden in sporthallen binnen Hollands Kroon of de sportbeoefening houdt op te bestaan.

Een risico is ook dat er veel onrust ontstaat onder de inwoners bij het nemen van deze beslissingen.

Een ander risico is dat er leegstand ontstaat van gymlokalen. Gelet op de huidige ontwikkelingen in de markt is de verkoop van deze locaties niet eenvoudig. Er is geen of nauwelijks vraag naar. Gelet op de woningbouwontwikkelingen is de verwachting dat er geen woningen gebouwd kunnen gaan worden op deze locaties.

Voorstel Welzijnsaccommodaties

Hollands Kroon heeft 7 welzijnsaccommodaties die nog in aanmerking komen voor overdracht en/of verzelfstandiging.

1	De Doorbraak	Kreileroord	De stichting beheer MFC De Doorbraak is, onder voorwaarden, bereid de verantwoordelijkheid van het dagelijks beheer en onderhoud van de accommodatie , excl. school en peuteropvang, maar inclusief gymzaal en de voormalige verpachte horecavoorziening, op zich te nemen.
2	Santenkraam / Tweewegen	Wieringerwaard	De initiatiefgroep dorps huis Wieringerwaard heeft uitgesproken op basis van nader overeen te komen voorwaarden het eigendom en beheer over te willen nemen van een gedeelte (4 lokalen + nevenruimte).
3	Zandhorst	Breezand	Het bestuur van de jongerenvereniging heeft aangegeven dat volledige eigendomsoverdracht en zelfstandige exploitatie van Jongerencentrum de Aap financieel gezien geen haalbare kaart is, in die zin dat geen sprake kan zijn van een sluitende exploitatie. Geopteerd wordt voor een verdergaande vorm van zelfbeheer waarbij met name in het preventief onderhoud en beheerstaken meer verantwoordelijkheden worden overgedragen. De gemeente is in afwachting van het voorstel van de JV. Het streven is om per 1 januari 2016 te starten op basis van een overeenkomst zelfbeheer. Ten aanzien van de overige lokalen van de Zandhorst is uit de gesprekken met de gebruikers duidelijk geworden dat zelfstandige exploitatie niet haalbaar is. Breezands Belang is gesprekspartner geweest en heeft aangegeven af te zien van het opstellen van een business case, gelet op het te verwachten exploitatietekort en het gegeven dat de huidige gebruikers willen blijven huren en in die modus slechts een geringe huurlast kunnen dragen. Op dit moment worden de lokalen gebruikt door muziekvereniging Breeze Harmony en toneelvereniging Sans Souci. Eerdere gebruikers hebben inmiddels elders onderdak gevonden. In overleg met de verenigingen wordt alternatieve huisvesting gezocht. Opties zijn op dit moment MFC Veerburg in Anna Paulowna en de St. Jan school, als onderdeel van BreedZand.
4	'ANBO'	Slootdorp	Het gebouw aan de Pastoor Braakstraat in Slootdorp wordt beheerd door de ANBO Slootdorp. In dit gebouw is ook een peuterspeelzaal gehuisvest.

			Besluitvorming over dit pand wordt gefaseerd tot bekend is welke partijen huisvesting vinden in de nieuw te bouwen school in Slootdorp.
5	Manege Oude Veer	Van Ewijcksluis	Paardensportvereniging Oude Veer neemt eigendom van de manege over. De gemeente bekostigt de vervanging van de dakplaten. Hier is een investering mee gemoeid van € 75.000,--. Daarnaast ziet PSV Oude Veer zich graag gecompenseerd voor de OZB. Gelet op de uitgangspunten van beleid binnen het accommodatiebeleid kan hieraan niet tegemoet worden gekomen. Er is sprake van vervuilde grond en de desbetreffende rapportages zijn bekend en besproken. Er is geen sprake van gevaar voor de gezondheid van mens en dier. Op het moment dat er sprake is van verwijdering van opstallen en wijziging van gebruik is en blijft de gemeente verantwoordelijk en dit wordt verwerkt in de overeenkomsten voor de eigendomsoverdracht. De PSV wil dat de gemeente bij einde gebruik de kosten van de investeringen van € 286.000,-- terugbetaalt. Ook de gemeente heeft investeringen gedaan in het verleden. Voorgesteld wordt dezelfde bepaling op te nemen als bij de eigendomsoverdracht van de Cultuurschuur en nu geen bedragen vast te leggen. Afgesproken is dat door deze eigendomsoverdracht wederzijdse verplichtingen zijn verrekend.
6	Werkgroep Jongeren Nieuw Niedorp	Winkel	Het bestuur van de Stichting Jongerenvereniging WJN (inclusief Studio WJN) heeft aangegeven dat volledige eigendomsoverdracht van de accommodatie en zelfstandige duurzame exploitatie financieel gezien niet realistisch is. Dit mede gegeven de staat van onderhoud van het pand. Geopteerd wordt voor een verdergaande vorm van zelfbeheer waarbij met name in het preventief onderhoud en beheerstaken meer verantwoordelijkheden worden overgedragen.
7	Triplo	Anna Paulowna	Uit de gesprekken met het bestuur van St. Triplo is duidelijk geworden dat zelfstandige duurzame exploitatie financieel niet haalbaar is. Er is dan blijvend sprake van door de gemeente af te dekken exploitatietekorten. In overleg met de stichting wordt alternatieve huisvesting gezocht. Opties zijn op dit moment Veerburg en mogelijke onderhuur bij nieuwe huurders van het MFA 'De ontmoeting'.

Over de verzelfstandiging van vier accommodaties is in een eerder stadium al besloten.

8	Vikingschip	Den Oever
9	Laurenskerk - Nieuwe Horn	Kolhorn
10	Cultuurschuur	Wieringerwerf
11	Rozenlaantje LOZ	Hippolytushoef

Beslispunten

1. Overdragen van eigendom van de Tweewegen aan Stichting Dorpshuis Wieringerwaard i.o., met de toepassing van een verkoop-regulerende bepaling en daarbij een eenmalige bijdrage van € 150.000,- - beschikbaar stellen voor de kosten van ingrijpend onderhoud en functie verbeterende aanpassingen.
2. Voor afboeken van boekwaarde en sloop van een deel van de Tweewegen een budget van € 159.000,- beschikbaar stellen
3. Voor sloop van de Santenkraam een budget van € 35.000,- reserveren.
4. Overdragen van beheer en exploitatie van MFC de Doorbraak aan Stichting beheer en exploitatie De Doorbraak en daarbij een eenmalige bijdrage van € 50.000,- beschikbaar stellen voor de kosten van onderhoud en functie verbeterende aanpassingen en een structurele beheervergoeding van € 10.000,- per jaar.
5. Met de jongerenvereniging per 1 januari 2016 een overeenkomst van zelfbeheer afsluiten voor jongerencentrum de Aap, zonder eigendomsoverdracht.
6. Uiterlijk op 1 januari 2017 huurders van de overige lokalen van de Zandhorst onderbrengen in een alternatieve locatie en hun huurovereenkomst opzeggen.
7. Uiterlijk op 1 januari 2017 de beheerovereenkomst met Stichting Triplo en de huurders onderbrengen in een alternatieve locatie en hun huurovereenkomst opzeggen.
8. Met Stichting Jongerenvereniging Niedorp per 1 januari 2016 een overeenkomst van zelfbeheer afsluiten voor het jongerencentrum.
9. Overdragen van eigendom van manege Van Ewijcksluis aan paardensportvereniging Oude Veer, met de toepassing van een verkoop-regulerende bepaling en onder voorwaarden genoemd in deze nota en daarbij een eenmalige bijdrage van € 75.000,- beschikbaar stellen voor ingrijpend onderhoud en functie verbeterende aanpassingen.

In ons voorstel houden we nog geen rekening met bekostiging van sloop van de lokalen van de Zandhorst. Er is mogelijk interesse in de aankoop van deze lokalen. Als dit op niets uit loopt, dan bekostigen we de sloop uit de reserve groot onderhoud gemeentegebouwen, of de reserve vastgoed. Een keuze is afhankelijk van de stand van de betreffende reserve. In ons voorstel houden we ook nog geen rekening met het ANBO-gebouw in Slootdorp. Daarvoor geldt hetzelfde.

- Duurzame en toekomstbestendige exploitatie

We maken ons zorgen over de toekomstbestendigheid van de exploitaties van met name Jongerencentrum de Aap, MFC de Tweewegen en MFC de Doorbraak. Dit zijn dure welzijnsaccommodaties die relatief veel onderhoud vragen, of gaan vragen. We doen weliswaar een investering in achterstallig onderhoud, maar vroeg of laat gaan gebruikers opnieuw een beroep doen op de gemeente.

Wat we aan de andere kant ook zien is dat gebruikers bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken om 'hun' accommodatie te behouden, dus maken we de keuze om deze relatief kleine investeringen te doen en de samenleving (met beperkte exploitatiebijdragen) de kans te geven om de komende vijf jaar deze accommodaties succesvol te exploiteren en beheren. In onze ambitie hebben we immers uitgesproken dat we het belangrijk vinden dat inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten en dat sociale en culturele activiteiten in de kernen georganiseerd worden. Maar we blijven dit wel monitoren.

- Voldoende capaciteit

Het capaciteitsvraagstuk is niet relevant. Immers, we kiezen voorlopig voor behoud van de accommodaties en geven zelfbeheer een kans. Wel moeten we blijven onderzoeken of deze koers over vijf jaar nog steeds geldt, of dat we die bij moeten stellen. Misschien moeten grootschalige functies (cultuur en sport) wel geclusterd gaan worden in de grote kernen. Voor ontmoeting zijn kleinschalige voorzieningen toereikend, waarbij een multifunctionele kantine op de sportvereniging wellicht ook ontmoetingsruimte kan zijn. Dit is nog niet nader onderzocht, maar nemen we wel mee in de verkenning met de sportverenigingen.

- Spreiding en bereikbaarheid

We vinden het belangrijk dat inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten en dat sociale en culturele activiteiten in de kernen georganiseerd worden. Spreiding en bereikbaarheid is op basis van deze ambitie geen criterium waar we rekening mee houden. Wel zouden we een afweging kunnen maken of we in kleine kernen aparte ontmoetingscentra een kans moeten geven, of nadrukkelijker moeten sturen op multifunctioneel gebruik van kleine (club)gebouwen en voor grotere (culturele) activiteiten moeten verwijzen naar de voorzieningen in de grote kernen.

Kern van het voorstel

Overdracht van verantwoordelijkheden van welzijnsaccommodaties blijkt maatwerk en is sterk afhankelijk van welk type (hoofd)gebruiker er in een accommodaties gehuisvest is. We blijven streven naar maximale overdracht van verantwoordelijkheden, maar volledige verzelfstandiging is in een aantal accommodaties een brug te ver gebleken.

Financiële vertaling voorstel

De bekostiging van de voorstellen is opgenomen in het integrale voorstel in de Nota Integraal Accommodatiebeleid.

1.3. Alternatieven

Of exploitatie van de genoemde 11 welzijnsaccommodaties in de toekomst houdbaar is moet blijken. In onze voorstellen gaan we er van uit dat er in de toekomst geen vraag meer komt naar gemeentelijke ondersteuning, niet passend binnen de budgetten die daarvoor nu in de gemeentelijke begroting beschikbaar zijn.

We hebben geen kristallen bol. Wel denken we dat clustering van verschillende functies een antwoord kan geven op duurzame exploitatie. Op basis van multifunctionaliteit kennen accommodaties van de toekomst een hoge bezettingsgraad. Verschillende functies (leren, ontmoeten, sporten, cultuur beleven) worden verbonden en vinden hun plek in dezelfde accommodaties. Er zijn sportfaciliteiten, voorzieningen voor ouderen, opvang voor kinderen, leer- en werkplekken, mogelijkheden voor sociale activiteiten, etc. Iedereen kan mee doen en iedereen weet de accommodatie te vinden, als centrum van de gemeenschap.

Op basis van dit gegeven benoemen we de volgende alternatieven:

	Alternatief	Onderbouwing	Bezuiniging
1.	MFC de Doorbraak afstoten	Hoewel het de enige voorziening is in Kreileroord, daalt het aantal leerlingen op de school en wordt de gymzaal nog maar heel beperkt gebruikt. Gebruikers doen hun best om de exploitatie draaiende te houden. We zijn trots op de kracht van deze vrijwilligers! Maar hoe lang is deze situatie houdbaar in een dorp met ongeveer 620 inwoners?	Structureel: € 70.000,-- kapitaalslasten Er zit op het gebouw nog een boekwaarde van zo'n € 1.300.000,--. Die moet worden afgeboekt.
2.	Niet investeren in de Tweewegen en gebruikers verwijzen naar Veerburg	In Wieringerwaard kan ontmoeting en ontspanning plaatsvinden in het clubgebouw van sportvereniging Wieringerwaard en/of de school. Voor grotere ontmoetingsfuncties en culturele activiteiten houdt de gemeente in de grote kern sport- en ontmoetingscentrum Veerburg in stand.	Incidenteel € 100.000,--, na aftrek van sloop.
3.	Zelfbeheer van de Aap uitbreiden met de verantwoordelijkheden voor groot onderhoud.	Aan de Aap kunnen we de opdracht geven om ook groot onderhoud in het beheerplan op te nemen. De accommodatie wordt alleen gebruikt voor jeugd- en jongerenactiviteiten en heeft dus geen multifunctioneel karakter.	Toekomstige kosten van groot onderhoud. Dit is niet gecalculeerd.

1.4. Effect van alternatief voorstel op de begroting

	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000
Behaalde taakstelling	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
extra budget buitensport onderhoud +huur en OZB		€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Saldo Berap + begroting	€ -378.000	€ -450.000	€ -450.000	€ -450.000
Effect van voorstel op de begroting				
<i>Welzijn</i>		€ 40.125	€ 56.172	€ 56.172
Sloop de Doorbraak (Kreileroord)		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Groot onderhoud JV de Aap	PM	PM	PM	PM
Groot onderhoud WJN	PM	PM	PM	PM
<i>Sport</i>				
Aanpassing sporthallen		€ 15.750	€ 72.878	€ 152.621
Zwembaden door gefaseerde uitvoering		€ 123.966	€ 282.590	€ 339.220
Buitensport			€ -270.000	€ -270.000
Gymzalen		€ -78.500	€ -78.500	€ -78.500
<i>Overige panden</i>				
Verkoop panden		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
<i>Dekking</i>				
Lagere storting reserve onderhoud gemeente gebouwen		€ 248.659	€ 286.860	€ 150.487
Afwaardering gemeentehuis Wieringen		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Tekort en overschot ten opzichte van de taakstelling	€ -378.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000

Voor groot onderhoud van JV de Aap en Studio WJN wordt in de gemeentelijke begroting niets geraamd. De genoemde welzijsaccommodaties hebben de status 'calamiteitenonderhoud' gekregen. Dat betekent dat gebruikers al het preventieve onderhoud op moeten pakken. Wel wordt de gemeente vroeg of laat waarschijnlijk weer met groot onderhoud geconfronteerd. Eigendom van enkele accommodaties blijft immers een verantwoordelijkheid van de gemeente. We gaan ons op dat moment opnieuw beraden over de investeringen die een accommodatie vraagt en het gebruik dat er van gemaakt wordt. Vandaar de kwalificatie PM.

Voorstel Overige accommodaties

De uitvoering van het onderdeel overige gebouwen is al een aantal jaren een continue proces. Zo is een aantal accommodaties verkocht. Zie het overzicht hieronder.

Voor het afstoten en overdragen van eigendommen is door de gemeenteraad een reserve vastgoed ingesteld van 1,5 miljoen euro. Door besluitvorming in het verleden zijn de opbrengsten tot nu toe vaak geoormerkt en worden die niet toegevoegd aan de reserve vastgoed, maar aan andere budgetten of reserves.

Alle verkochte panden waarvan het geld al is ontvangen, hebben tot nu toe een opbrengst van € 1,4 miljoen. Het definitieve transport is uiteindelijk het moment waarop de opbrengsten worden ontvangen. Uiteindelijk dient de reserve op het oorspronkelijke niveau terug te zijn waarna het wordt teruggestort in de algemene reserve.

VERKOCHT 2013/2014

Kantoor, muziekschool	Kolhorn	januari 2013
Gemeentewerf, voormalig Niedorp	Winkel	december 2013
Basisschool, OBS de Schakel OBS	Barsingerhorn	juni 2014
Gymzaal, De Schakel	Barsingerhorn	'
Gemeentewerf, locatie Middenmeer	Middenmeer	juni 2014
Nieuw pand de Voedselbank	Anna Paulowna	oktober 2014
Gemeentehuis, voormalig Wieringermeer	Wieringerwerf	december 2014
Cultureel gebouw, RTV Noordkop (voormalig LOZ)	Hippolytushoef	december 2014
Peuterspeelzaal/dagverblijf Spillebeen	Hippolytushoef	'

VERKOCHT 2015

Gemeentewerf, locatie Wieringen	Hippolytushoef	februari 2015
Cultureel gebouw, De Vijverhof	Nieuwe Niedorp	april 2014
Voormalige brandweerkazerne	Anna Paulowna	oktober 2011

VERKOCHT, MAAR TRANSPORT NOG NIET PLAATSGEVONDEN

Bibliotheek Niedorp	Nieuwe Niedorp
Gymzaal, Dansschool Dazzling	Wieringerwerf
Winkelhart Niedorp, uitbreiding fase 1	Nieuwe Niedorp
Basisschool, RKBS de Marinx / Mariaschool	't Veld
Basisschool, OBS de Boet OBS	't Veld
Winkelhart Niedorp, uitbreiding fase 2	Nieuwe Niedorp

Onderhoudsplanung.

Er is een geactualiseerde onderhoudsplanung voor gemeentelijke accommodaties opgesteld. Deze actualisatie houdt in dat voor een aantal gebouwen de volledige onderhoudsplicht wordt berekend.

Dit heeft tot resultaat dat de reserve onderhoud niet of minder voor toekomstige dekking nodig is en dus nu als dekkingsmiddel kan worden ingezet. Daarnaast kan de structurele storting in de reserve als dekkingsmiddel worden ingezet.

Andere maatregelen

Een detailmaatregel is om de verkoopwaarde van het pand aan de Elft 15 in Hippolytushoef (het voormalige gemeentehuis van Wieringen) bij te stellen. Daarvoor wordt de boekwaarde afgeraamd € 325.000,-- ten laste van de reserve vastgoed. Structureel levert dit een besparing van € 30.000,-- op als bijdrage voor de taakstelling.

Beslispunten

Concrete beslispunten voor dit deelprogramma hebben we niet. Verkoop van panden blijft een continu proces, waarbij we nog opmerken dat brandweerkazernes, monumentale panden, gemeentewerven en – huizen zijn uitgezonderd van de verzelfstandigingsopdracht en in deze nota niet nader zijn uitgewerkt.

Effect van alle alternatieven op begroting

Als het voorstel niet overgenomen wordt en alle alternatieven ten uitvoer worden gebracht, dan ontstaat het volgende financiële effect op de begroting:

Worst case scenario	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000	€ -630.000
Behaalde taakstelling	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000	€ 252.000
extra budget buitensport onderhoud +huur en OZB		€ -72.000	€ -72.000	€ -72.000
Saldo Berap + begroting	€ -378.000	€ -450.000	€ -450.000	€ -450.000
Effect van voorstel op de begroting				
Welzijn		€ 40.125	€ 56.172	€ 56.172
Sloop de Doorbraak (Kreileroord)		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Groot onderhoud JV de Aap	PM	PM	PM	PM
Groot onderhoud WJN	PM	PM	PM	PM
Sport				
Aanpassing sporthallen		€ 15.750	€ 72.878	€ 152.621
Zwembaden door gefaseerde uitvoering		€ 123.966	€ 416.539	€ 557.925
Buitensport				
Gymzalen		€ -53.500	€ -53.500	€ -53.500
Overige panden				
Verkoop panden		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Dekking				
Lagere storting reserve onderhoud gemeente gebouwen		€ 248.659	€ 286.860	€ 150.487
Afwaardering gemeentehuis Wieringen		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Tekort en overschot ten opzichte van de taakstelling	€ -378.000	€ 95.000	€ 498.949	€ 583.705

We hopen dat uit alle voorgaande hoofdstukken duidelijk is geworden dat uitwerking van de alternatieven financieel wellicht aantrekkelijk klinkt, maar dat dit enorme impact heeft op het voorzieningenniveau in Hollands Kroon. Wij vinden daar de tijd nog niet rijp voor.

Weerstandsvermogen

Een onderdeel van het accommodatie beleid is de verkoop en het afstoten van panden. Door deze eigendomsoverdrachten kunnen de stille reserves veranderen. De stille reserves zijn onderdeel van het weerstandsvermogen.

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om niet-structurele risico's te kunnen opvangen, zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit in het afgesproken gemeentelijke takenpakket. Door dit weerstandsvermogen hoeft bij een incidentele financiële tegenvaller niet direct tot een bezuiniging overgegaan te worden om de begroting weer sluitend te krijgen.

Beoordeling ratio

De ratio kan worden gemeten in onderstaande tabel:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Gemeente Hollands Kroon heeft waarderingscijfer C vastgesteld als uitgangspunt.

Bij de beoordeling van de ratio van het weerstandsvermogen zijn de standen (beschikbaar weerstandscapaciteit en benodigd weerstandscapaciteit) van de begroting 2016 als uitgangspunt genomen.

Door een afname van de reserve vastgoed (€ 823.500) daalt de beschikbare weerstandscapaciteit naar € 9.581.080. De benodigde weerstandscapaciteit blijft € 5.500.324.

De begrote ratio voor het weerstandsvermogen in de begroting 2016 is vastgesteld op 1,89, door de afname van de reserve vastgoed komt de ratio op 1,74 en valt hierdoor in categorie ruimvoldoende en waarderingscijfer B.

Bijlage: deelnota

Nota binnenzwembaden: 'Het toekomstbeeld komt boven drijven'

(deze nota is apart van de Nota van Toelichtingen bijgevoegd)